

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Mgr. Gabriela Procházková

Datum: listopad 2012

Ročník: sexta osmiletého gymnázia

Vzdělávací oblast: matematika

Tematická oblast: matematika a její aplikace

Téma: funkce

Klíčová slova: kvadratická funkce – definice, vlastnosti, vrchol

Anotace: výukový program zavádí pojem kvadratická funkce, vlastnosti funkce a grafy funkcí a jejich procvičování.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, Výzva 1.5.

KVADRATICKÁ FUNKCE

KVADRATICKÁ
FUNKCE

KVADRATICKÁ FUNKCE - DEFINICE

Kvadratickou funkci nazýváme každou funkci zadanou předpisem
f: $y = ax^2 + bx + c$, $a, b, c \in \mathbb{R}$ a $a \neq 0$.

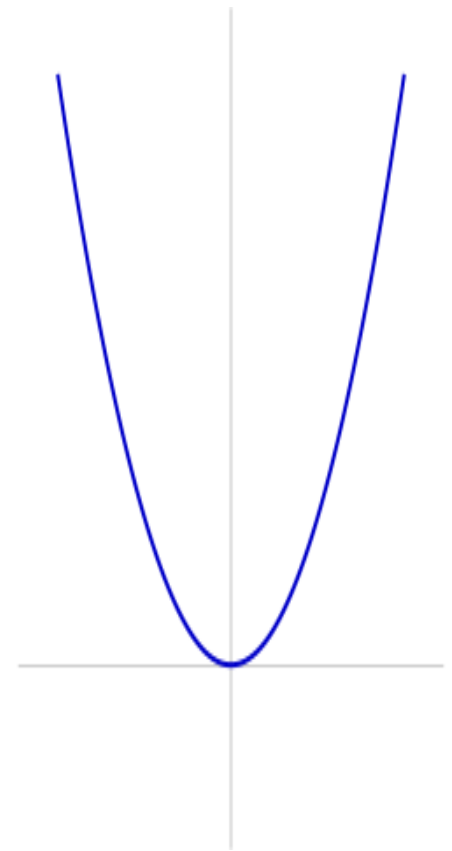
Grafem dané funkce

PARABOLA

- osa paraboly je **rovnoběžná s osou y**

Průsečík osy paraboly a paraboly nazveme **VRCHOLEM V** paraboly
V [$-b/2a, c - b^2/4a$]

obr. 1

KVADRATICKÁ FUNKCE- poznámky

A) Definiční obor funkce $D(f)=\mathbb{R}$

B) Kvadratickou funkci rozdělujeme podle koeficientu a .

C) V předpisu kvadratické funkce **musí být $a \neq 0$** .
Proč tomu tak je?

KVADRATICKÁ FUNKCE

Správná odpověď – C)

$$ax^2 + bx + c = 0$$

Kdyby **$a \neq 0$** , pak by kvadratická rovnice měla tvar **$f: y = 0 \cdot x^2 + b \cdot x + c = b \cdot x + c$**

➡ to je předpis pro lineární funkci.

KVADRATICKÁ FUNKCE

Kvadratickou funkci rozdělujeme podle koeficientu **a**.

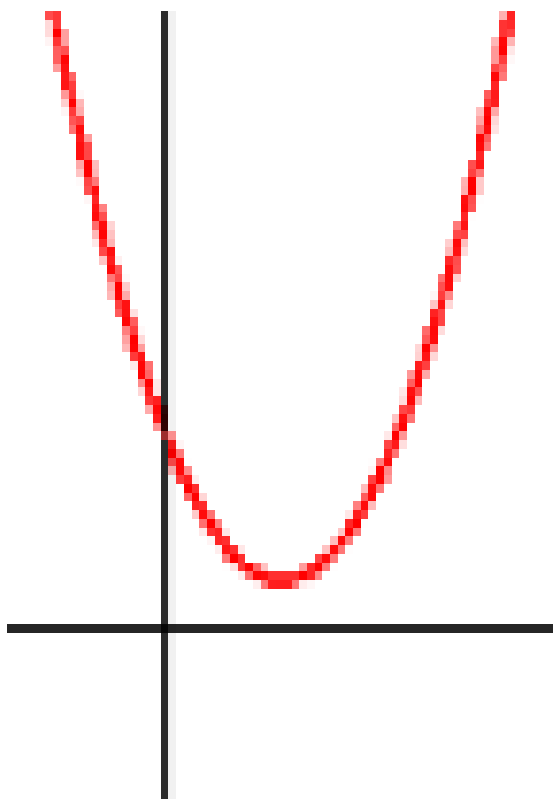
Koeficient **a** rozhoduje, zda je parabola **otevřená nahoru** nebo **dolu**.

$a > 0$ **parabola je otevřená nahoru.**

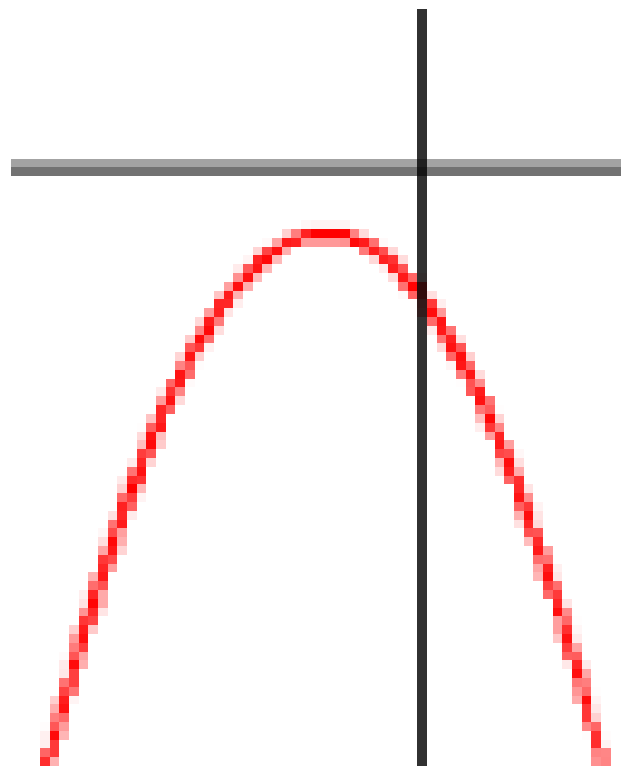
$a < 0$ **parabola je otevřená dolů.**

KVADRATICKÁ FUNKCE - GRAF

$f: y = ax^2 + bx + c, a > 0$

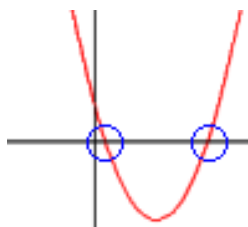
$f: y = -ax^2 + bx + c, a < 0$

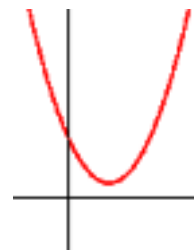
obr. 2 a, b

KVADRATICKÁ FUNKCE- GRAFY

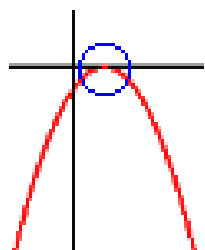
Ukázky grafů kvadratické funkce:

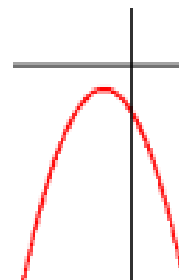
obr. 3 a) $y = x^2 - 5x + 2$

b) $y = x^2 - x + 1$

c) $y = -x^2 + 2x - 1$

d) $y = -x^2 - 2x - 2$

KVADRATICKÁ FUNKCE

vyšetření funkce

Rozdělení fce dle koeficientu **a**: **a > 0**

$$D(f) = \mathbb{R}$$

$$H(f) = \left\langle c - \frac{b^2}{4a}, \infty \right\rangle$$

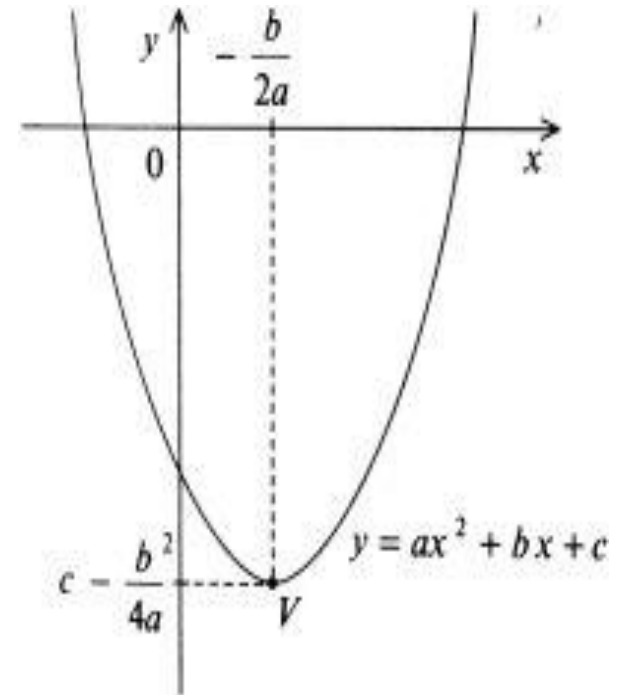
omezenost – zdola je
- shora není
minimum v bodě $-b/2a$
maximum nemá

monotónnost

rostoucí v $\langle -b/2a, \infty \rangle$
klesající v $(-\infty, -b/2a \rangle$

ani sudá ani lichá

obr. 4

KVADRATICKÁ FUNKCE

vyšetření funkce

Rozdělení fce dle koeficientu a : $a < 0$

$$D(f) = \mathbb{R}$$

$$H(f) = \left(-\infty, c - \frac{b^2}{4a} \right)$$

omezenost – zdola není
- shora je

minimum nemá

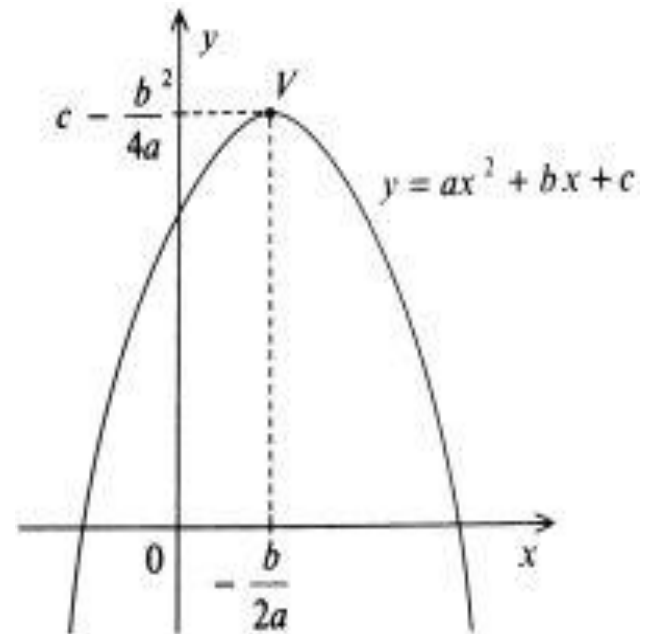
maximum v bodě $-b/2a$

monotónnost

klesající v $\left(-b/2a, \infty \right)$

rostoucí v $\left(-\infty, -b/2a \right)$

ani sudá ani lichá   obr. 5

KVADRATICKÁ FUNKCE- PŘÍKLADY

1. Načrtni grafy funkcí a urči jejich vlastnosti:

(pracujte ve dvojicích a ve třech skupinách)

Grafy a vlastnosti porovnejte.

a) f: $y = x^2 - 3x - 4$

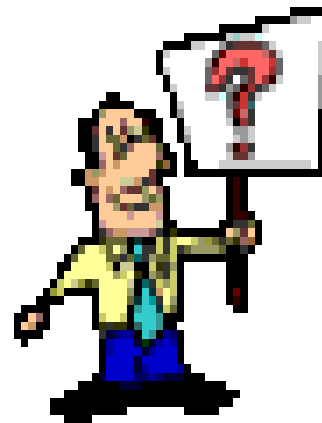
a) f: $y = -x^2 + 3x + 4$

b) f: $y = x^2 + 6x$

b) f: $y = -x^2 + 6x$

c) f: $y = -x^2 + 9$

c) f: $y = x^2 - 9$

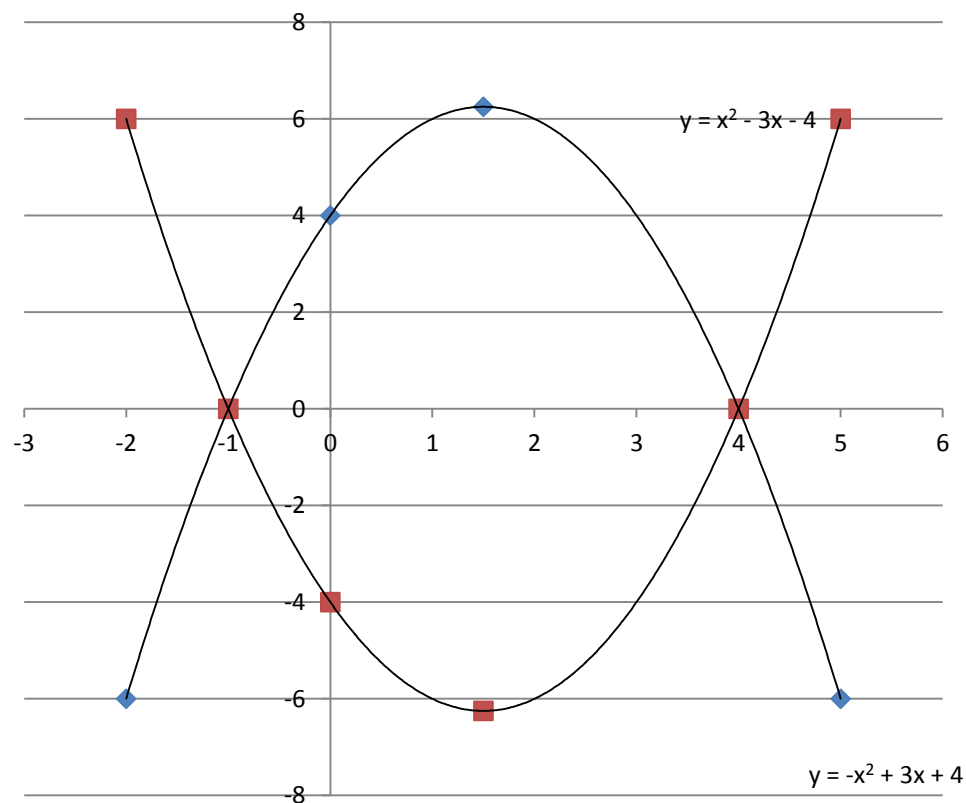

KVADRATICKÁ FUNKCE- PŘÍKLADY

SPRÁVNĚ – skupina a

$$f: y = x^2 - 3x - 4$$

$$f: y = -x^2 + 3x + 4$$

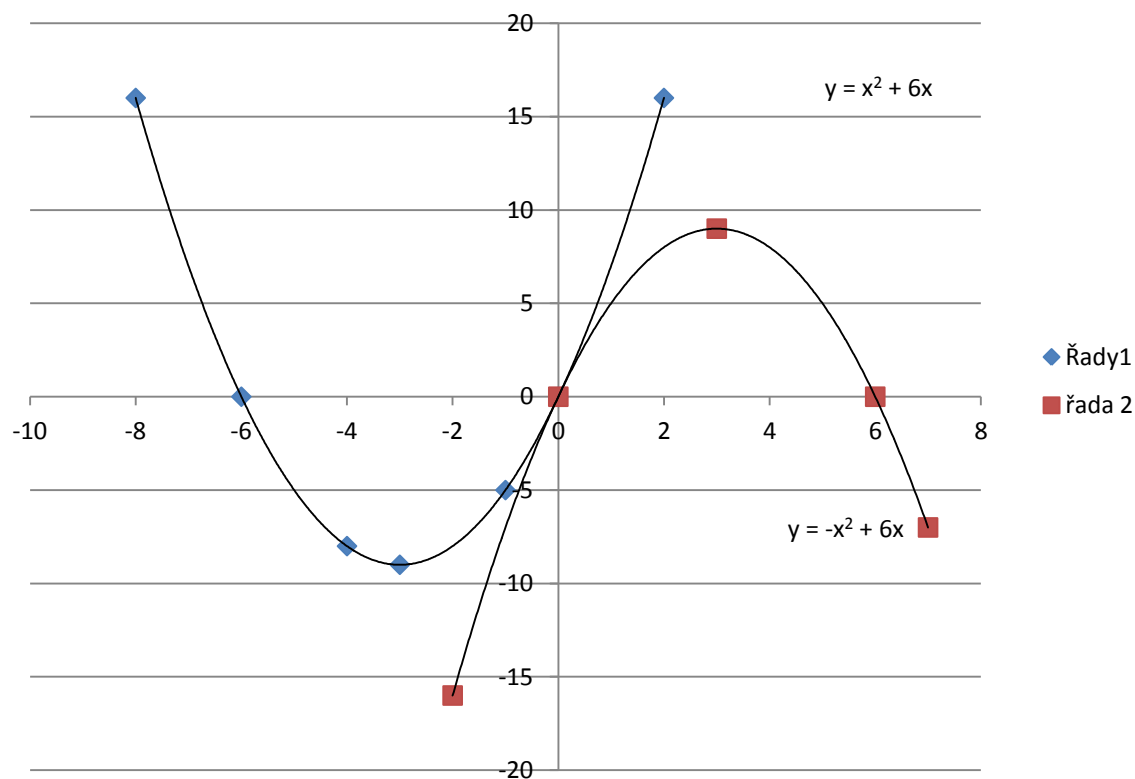

KVADRATICKÁ FUNKCE- PŘÍKLADY

SPRÁVNĚ – skupina b

f: $y = x^2 + 6x$

f: $y = -x^2 + 6x$

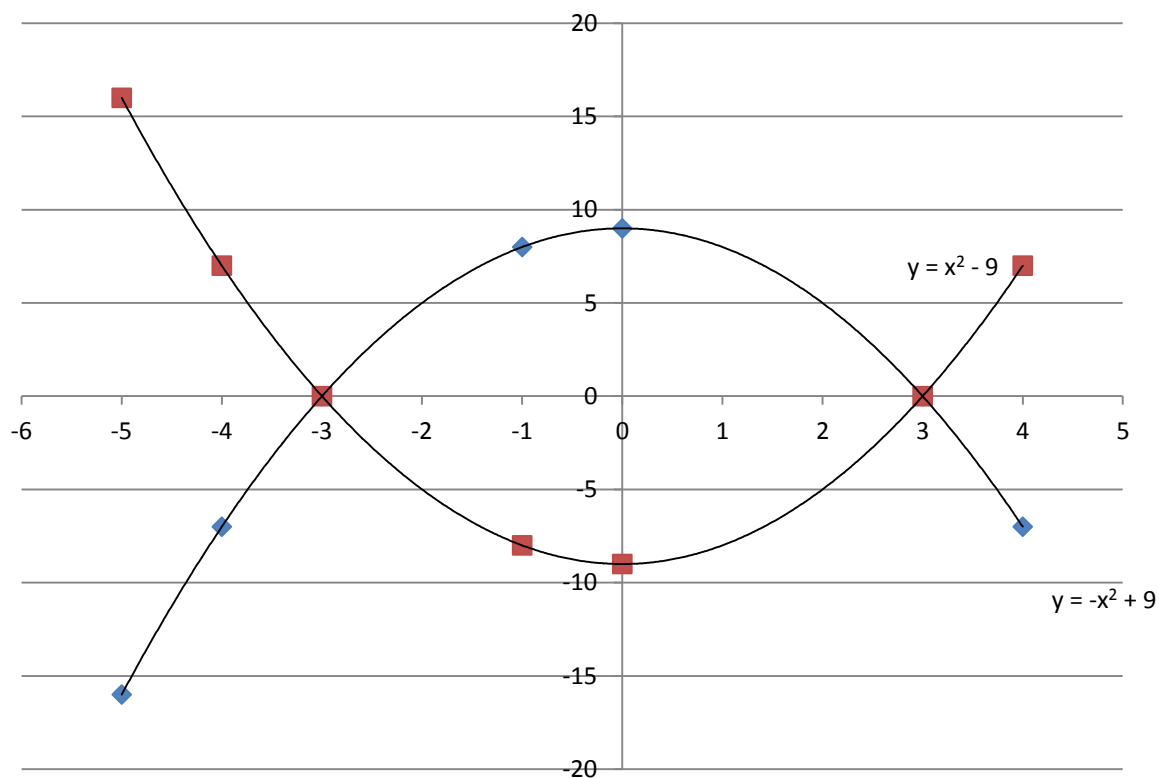

KVADRATICKÁ FUNKCE- PŘÍKLADY

SPRÁVNĚ – skupina c

f: $y = x^2 + 6x$

f: $y = -x^2 + 6x$

KVADRATICKÁ FUNKCE- PŘÍKLADY

1. Načrtni grafy funkcí a dané funkce f vyšetři v

$D(f)=\mathbb{R}$:

A) $y = 2x^2 - x - 4$

B) $y = -x^2 + x + 2$

C) $y = x^2 + 5x$

D) $y = -x^2 + x$

E) $y = -x^2 + 4$

F) $y = x^2 - 1$

Urči vrchol V každá funkce

KVADRATICKÁ FUNKCE

obr.1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Quadratic_function.svg

obr.2a,b

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kvadratick%C3%A1_rovnice

obr.3a,b,c,d,

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kvadratick%C3%A1_rovnice

obr.4

http://www.sps-cl.cz/~huzva/Soubory/Matematika/07_kvadraticka_rovnice_funkce/Kvadraticka_funkce/Kvadraticka_funkce.html

obr.5

http://www.sps-cl.cz/~huzva/Soubory/Matematika/07_kvadraticka_rovnice_funkce/Kvadraticka_funkce/Kvadraticka_funkce.html